

Tisková zpráva

Vladimír Tichý, Jaromír Havlík, Tomáš Krejča, Petr Zvěřina (A)TONALITA

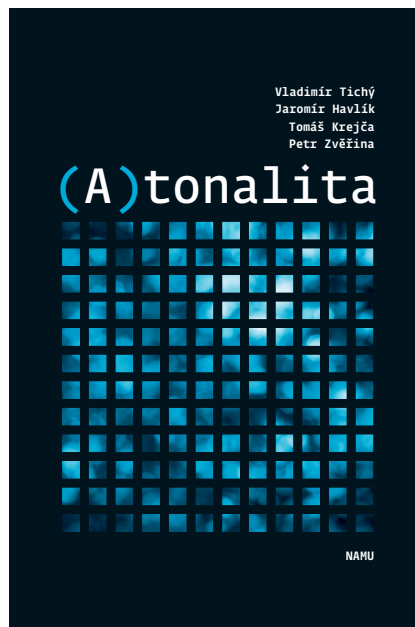
Nakladatelství Akademie múzických umění vydává kolektivní monografii autorů Vladimíra Tichého, Jaromíra Havlíka, Tomáše Krejči a Petra Zvěřiny *(A)tonalita*. Autoři studii se snaží vymezit hranice tonality/atonality, popř. osvětlit vzájemný vztah těchto na první pohled protikladných pojmů.

Text Vladimíra Tichého (*Tonalita/atonalita*) zkoumá fenomény tonality a atonality z obecného, historického, estetického i hudebněteoretického hlediska. Ve svém textu dospívá k elegantnímu pojetí *tonálního centra* a *harmonických funkcí*, jímž navazuje na myšlenky Karla Janečka, Karla Risingera, Jaroslava Volka a Paula Hindemitha. Neméně důležitou součástí studie je zkoumání toho, jak tonalita (resp. atonalita) souvisí s časovou dimenzí hudební struktury a posluchačskou zkušeností. V závěru srovnává některé aspekty tonality/atonality s vybranými pojmy a principy *teorie chaosu*.

Studie Jaromíra Havlíka *Josef Matthias Hauer – jeden z průkopníků dodekafonie* je věnována reflexi teoretických a estetických názorů J. M. Hauera, ale obsahuje také informace o životě a díle tohoto skladatele. Hauer není v našem prostředí příliš známý, jedná se však o důležitou postavu hudební historie. Dnes tohoto autora považujeme za jednoho z prvních skladatelů, kteří ve své tvorbě dospěli k dodekafonii. Havlík se v této souvislosti věnuje Hauerově teorii tzv. *tropů*. Studie rovněž pojednává o (poněkud problematickém) vztahu J. M. Hauera k Arnoldu Schönbergovi.

Text Tomáše Krejči *Rozpad tonality?* zkoumá hranice a limity tonality. Autor se ve svém příspěvku snaží čtenáře přesvědčit o tom, že ačkoliv tonalita *jako systém* je mnohdy negována, nepřestává fungovat *jako princip*, tj. jako nosič schopný zprostředkovat základní princip hudební struktury (klid – napětí).

Studie Petra Zvěřiny *„Tristanovský akord“ – analytická interpretace* se zaměřuje na zkoumání tzv. krize tonality. Autor předkládá několik možných analytických interpretací „tristanovského akordu“. Ani jedna z nich však není zcela vyčerpávající a bezproblémová, do určité míry se překrývají a doplňují, tvoří jakousi „interpretační síť“. Jestliže krizi tonality chápeme jako vstup do hudebního myšlení 20. století, je rozbor „tristanovského akordu“ výbornou ukázkou plurality možných přístupů ke konkrétním hudebním jevům.

„Jsme postaveni před úkol definovat, vymezit, charakterizovat, popsat fenomén zvaný *tonalita* a společně s ním pak i jeho protějšek a opak – *atonalitu*. Činíme tak proto, že bez jasného vymezení těchto pojmů není podle našeho názoru možné představit si zkoumání a charakteristiku... hudební řeči 20. a 21. století. Vzájemný vztah tonality a atonality lze metaforicky přirovnat ke geometrickému útvaru polopřímky, ... zatímco její první přítomný krajní bod – počátek – symbolizuje tonalitu (je našemu uchopení dosažitelná, hmatatelná...), atonalitu symbolizuje její nedosažitelný protilehlý krajní bod; protože je v nekonečnu; můžeme se mu neustále nejrůznějšími způsoby (za použití nejrůznějších prostředků) přibližovat, nemůžeme jej však nikdy zcela dosáhnout...“ *Vladimír Tichý*

Prof. Vladimír Tichý, CSc. je hudební skladatel a muzikolog, pedagog hudební fakulty AMU v Praze, kde působí jako vedoucí katedry teorie a dějin hudby. Publikoval řadu odborných studií a dvě knihy. Ve své skladatelské tvorbě navazuje zejména na klasiky 20. století Prokofjeva, Honeggera, Šostakoviče. V soupisu jeho skladeb převažují instrumentální díla komorní a symfonická.

PhDr. Jaromír Havlík, CSc. je český pedagog a muzikolog. Studoval hudební vědu a obecnou historii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (1969 až 1974), muzikologické studium doplnil v letech 1975 až 1976 postgraduálním kurzem hudební teorie na Hudební fakultě AMU v Praze. V letech 1975 až 1976 byl zaměstnán v koncertní agentuře FOK, byl také vědeckým pracovníkem Ústavu pro teorii a dějiny umění, později Ústavu pro hudební vědu Akademie věd ČR. Od roku 1998 působí na Hudební fakultě AMU, kde byl v letech 2004 až 2014 vedoucím Katedry teorie a dějin hudby. Od února 2014 je proděkanem pro pedagogickou činnost, vědu a výzkum tamtéž.

MgA. Tomáš Krejča, PhD. vystudoval obor hudební teorie na Hudební a taneční fakultě Akademie múzických umění v Praze. V současnosti působí jako interní pedagog katedry teorie a dějin hudby HAMU. Zabývá se zejména oblastí hudební tektoniky soudobé hudby. Pedagogicky působí také na Gymnáziu a hudební škole hl. města Prahy. Příležitostně komponuje.

MgA. Petr Zvěřina vystudoval obor hudební teorie na Hudební a taneční fakultě Akademie múzických umění v Praze. Nyní je doktorandem na Katedře teorie a dějin hudby na téže škole. Zabývá se hudbou 20. století a snaží se o inovaci hudebněanalytických metod. Spolupracuje s Nakladatelstvím AMU jako odborný redaktor hudebních publikací.

Více informací o této publikaci i dalších edičních počinech Nakladatelství AMU (včetně e-shopu)

najdete na adrese: www.namu.cz

Chcete-li knihu redakčně zpracovat, zažádejte si prosím o recenzní výtisk.

Mgr. Marcela Dohnalová / press@amu.cz

